

Hledání Isidy-Sofie a hledání Krista

Sergej O. Prokofjev

Víme ze sdělení duchovní vědy, že před nás v našem kosmu předstupují principy lásky a moudrosti ve dvou bytostech: láska v bytosti Kristově a moudrost v bytosti Sofie. Hledíme-li potom na dvě nebezpečí, která hrozí člověku během roku od Lucifera a Ahrimana, tak můžeme také říci: Během první poloviny roku (od Epifanias až k době svatojánské) hrozí člověku nebezpečí, že ztratí vnitřní spojení se Sofií, naproti tomu v druhé polovině roku spojení s Kristem.

V našem pozorování mohli jsme však také ukázat na dvě mocnosti, které mohou člověku v zápase s těmito dvěma nebezpečími pomoci: jednou je moc Michaelova, s níž se můžeme spojit zcela zvláště v době jeho podzimního svátku, druhou je síla Kristova, která proniká do lidí o Epifanias a plně se rozvíjí prožíváním Velikonoc.

Jak jsme viděli v předešlé kapitole, máme co činit v době od Epifanias k svátku Janovu na jedné straně se stále hlubším pronikáním Kristova impulsu do nitra lidské duše, na druhé straně - následkem působení odpůrcích mocností - s pozvolnou ztrátou staré moudrosti o přírodě, schopnosti zřít morální duchovní síly za májovou vnějšího světa. To se ukazuje zvláště zřetelně v moderní astronomii, o níž Rudolf Steiner říká, že je obrazem *bytosti nové Isidy, božské Sofie, kterou Lucifer usmrtil a vynesl ven do kosmu*. Tak se mohou na uvedenou polovinu roku zcela zvláště vztahovat tato slova: „Nechybí nám Kristus, nýbrž poznání Krista, Isis o Kristu, Sofie o Kristu nám chybí.“

Ale síly, které nám mohou pomoci, abychom nepropadli tomuto nebezpečí, byly nám dány v mystériu Golgoty s velikonočními svátky. Neboť zahlobnutí se do tohoto ústředního dění celého zemského vývoje otvírá dnes každému člověku možnost, aby Kristův impuls, který vstupuje do duše o Epifanias, tak v sobě zesílil, že může vědomě začít hledat novou Isidu-Sofii, aby dosáhl toho, co Rudolf Steiner charakterizuje takto: „A musíme s tím, co nechápeme, co je ale v nás, se silou Kristovou, s novou silou Osiridovou vydat se na cestu a hledat mrtvolu moderní Isidy, mrtvolu božské Sofie. Musíme přistoupit k luciferické přírodní vědě a musíme hledat Isidinu rakev, to znamená, že musíme najít z toho, co nám dává přírodní věda, to, co vnitřně podněcuje k imaginaci, k inspiraci, k intuici. Neboť tím získáváme v sobě pomoc Krista, který nám však zůstává nejasným, který nám zůstává temným, když ho neosvítime božskou moudrostí. Musíme, vyzbrojeni touto silou Kristovou, novým Osiridem, jít hledat Isidu, novou Isidu.“ V tomto smyslu je nutno, abychom, máme-li nalézt Isidu, božskou Sofii, nastoupili *novou* cestu pastýřů, abychom se obrátili k vnějšímu poznání přírody. „Musíme se stát zbožnými, jako byli pastýřové ve svých srdcích vůči zjevením přírody.“

Jen takové hledání nové Isidy, božské Sofie, hledání naplněné pravou vnitřní oddaností, může - když je Kristův impuls, jako impuls kosmické lásky, dostatečnou měrou v duši živý - vést k pravému prožívání svatodušních svátků, k prožívání svátku sestoupení Ducha svátého, který podává svědectví o tom, že člověk může dosáhnout nové kosmické *moudrosti*, nové Sofie o Kristu. A člověk může s touto nově získanou Sofií, která byla nalezena zduchovněním vnějšího přírodního nazírání neboli moderní přírodovědy proniknuté silami srdce, pokračovat v ročním koloběhu k druhé polovině roku, k době, kdy číhá druhé nebezpečí: vnitřně ztratit Kristův impuls. Toto nebezpečí se vynořuje, jak jsme již viděli, v ročním koloběhu, když v době svatojánské prodlévá Kristus jako nový duch Země s její duší mimo její fyzické tělo a odpůrcí mocnosti se stále znovu pokoušejí bránit mu v tom, aby našel z kosmu zpět cestu do zemské sféry a tím také do duší lidí. Aby se to nestalo, musí člověk v této roční době začít z vlastní iniciativy hledat Krista v zemském bytí. Síla ale, která je mu při tom s to pomoci, je silou Sofie, božské moudrosti o Kristu, které může dosáhnout o svatodušních svátcích.

O nutnosti takto hledat Krista pomocí síly Sofiiny - což musí být dovršeno o Vánocích -, hovoří Rudolf

Steiner těmito slovy: „Novější člověk musí pochopit novým způsobem také vánoční mystérium. Musí pochopit, že *nejprve* má hledat Isidu, aby se mu mohl zjevit Kristus.“ A o něco dříve vyslovuje Rudolf Steiner tutěž myšlenku takto: „Potom začne Kristus v tomto pronikavém zření vesmíru znovunalezenou silou Isidy, která je nyní ale silou božské Sofie, touto znovunalezenou silou Isidy [znovunalezenou během výdechové epochy Země], potom začne Kristus, který je od mystéria Golgoty spojen se zemským bytím, v člověku také správně působit na základě pravého poznání.“ Tím vstupujeme na *novou* cestu králů, a na ní, proniknutí impulsem Sofie, kosmické moudrosti, musíme se ponořit do svého vlastního nitra, abychom mohli ve vánoční době Krista opět přijmout ve své duši. Neboť „musíme se ve svém vnitřním zření stát tak moudřími, jakými se stali mágové při pozorování planet a hvězd v prostoru a čase.“

Aby člověk přijal do sebe Kristovu bytost o Vánocích takovým novým a nyní již plně vědomým způsobem, potřebuje však určitou pomoc. Neboť tak jako potřeboval ve vzestupné polovici roku zesílení Kristova impulsu, který vchází do jeho duše o Epifanias, ve svém hledání Isidy-Sofie, a pramen pro toto zesílení tvořily Velikonoce, tak potřebuje nyní pro vědomé nové hledání Kristovy bytosti zesílit tuto kosmickou moudrost v sobě; jako pramen pro toto zesílení se však ukazuje podzimní svátek Michaelův.

Tak máme ve Velikonocích svátky, které v nás zesilují impuls Kristův, impuls kosmické lásky tak dalece, že můžeme s jeho pomocí dosáhnout v prožívání Svátků svatodušních opět božské Sofie. To je cesta Kristova, která nás vede od smrti ke vzkříšení, *od Krista k Sofii* (k Duchu).

Svátkem Michaela potom slavíme onen svátek, který v nás může zesílit impuls Sofie, kosmické moudrosti, který jsme přijali o Svatodušních svátcích, zesílit tak, že jsme o Vánocích s to opět do sebe přijmout Krista. To je cesta, která nás vede správným způsobem od vzkříšení v Duchu k setkání se silami smrti v přírodě, na jejímž prahu ale můžeme silami Sofie opět nalézt Krista. To je cesta od *Sofie ke Kristu*, to je cesta Michaelova. A není v nejhlubším smyslu žádnou náhodou, že to je právě Michael, tento kosmický duch, který v nás může zesílit síly Sofie, kosmické moudrosti; vždyť přece působí od dávných časů jako velký správce kosmické inteligence, božských myšlenek hierarchií, jež tvoří světelný šat nebeské Sofie. A bylo to na základě tohoto vztahu mezi Sofií a Michaellem, že se všude ve starých chaldejských mystériích a dokonce ještě ve starších mystériích až i k mystériím staroperským, pohlíželo na Marduka-Michaela jako na *syna* vše pronikající světové moudrosti Sof-Ea, Sofie. Abychom konečně shrnuli to, co bylo shora řečeno o působení odpůrcích sil v ročním koloběhu, můžeme říci: V jedné polovině roku máme cestu, která vede z nitra navenek, cestu Kristovu, na níž se přemáhá silou Kristovou v nitru Ahriman, ve vnějšku Lucifer; kdežto v druhé polovině roku vede nás cesta Michaelova z vnějšku do nitra, na níž je silou Michaelovou přemáhán Ahriman ve vnějšku a Lucifer v nitru.

Takto nahlíženo se zdá, že jen doba svatojánská stojí mimo roční koloběh. Přece však tomu tak není. Neboť uvedeme-li, vycházejíce z našeho dosavadního stanoviska, slova *ex deo nascimur* do vztahu s Vánoce, s Velikonocemi *in Christo morimur*, s Michaelovým svátkem slova *per spiritum sanctum reviviscimus* vytvoří v den svátého Jana tato trojice sil Otce, Syna a Ducha, které jaksi září z hlubin, zprava a zleva jako velký kříž roku, vytvoří v kosmu vznešenou imaginaci Svaté Trojice.